

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 grudnia 2017 r.

Pozycja 282

POSTANOWIENIE z dnia 29 listopada 2017 r. Sygn. akt Ts 54/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński – przewodniczący i sprawozdawca
Piotr Pszczółkowski
Justyn Piskorski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 czerwca 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej Sp. z o.o.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 6 marca 2017 r. (data nadania), Sp. z o.o. (dalej: skarżąca) wystąpiła o stwierdzenie, że art. 394 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.) jest niezgodny z art. 78 i art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Skarżąca twierdzi, że zaskarżony przez nią art. 394 § 1 k.p.c., uniemożliwił jej poddanie kontroli postanowienia oddalającego wnioszek o zmianę pełnomocnika ustanowionego z urzędu, w sytuacji w której – na podstawie art. 118 § 5 k.p.c. – sporządził on opinię o braku podstaw do wniesienia skargi konstytucyjnej (takie orzeczenie nie jest bowiem postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie). W związku z tym, zakwestionowany w skardze przepis, w sposób nieuzasadniony żadną z przesłanek wskazanych w art. 31 ust. 3 Konstytucji naruszył jej prawo do zaskarżania orzeczeń wydanych w pierwszej instancji.

Postanowieniem z czerwca 2017 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 26 czerwca 2017 r.) Trybunał odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, stwierdziwszy, że nie spełnia ona podstawowej przesłanki określonej w art. 79 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK). Trybunał ustalił, że skarżąca naruszenie swych praw łączy z postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z sierpnia 2016 r., które jednak nie zostało wydane na podstawie zakwestionowanego w skardze art. 394 § 1 k.p.c.

W zażaleniu złożonym 3 lipca 2017 r. (data nadania) skarżąca zakwestionowała postanowienie Trybunału w całości. Wniosła o uwzględnienie złożonego środka odwoławczego

i skierowanie sprawy do merytorycznego rozpoznania. Skarżąca podkreśliła, że w świetle art. 79 ust. 1 i art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK wydanie przez sąd prawomocnego orzeczenia „stanowi jedynie przesłankę dla możliwości złożenia skargi konstytucyjnej, zaś w wyniku jej złożenia Trybunał powinien zbadać zgodność z Konstytucją norm leżących u podstaw rozstrzygnięcia o prawach, na które powołuje się skarżąca, a które w jej ocenie zostały naruszone w postępowaniu zamkniętym tym rozstrzygnięciem (...) Trybunał Konstytucyjny winien rozpatrywać całokształt sprawy i orzekać o prawach w sprawie, nie zaś o prawach przywołanych w ostatecznym rozstrzygnięciu”. Dlatego skarżąca nie podziela stanowiska Trybunału, jakoby w postanowieniu z sierpnia 2016 r. Sąd Okręgowy w K. orzekał na podstawie art. 357 § 2 k.p.c. wyłącznie o tym, czy zostały spełnione przesłanki wykluczające obowiązek doręczenia jej postanowienia z kwietnia 2016 r. wraz z uzasadnieniem, skoro zostało ono wydane na posiedzeniu niejawnym. Zdaniem skarżącej Trybunał nie dostrzega tego, że w postanowieniu z sierpnia 2016 r. Sąd Okręgowy w K. „wprost i jednoznacznie” rozstrzygał „kwestię braku możliwości złożenia zażalenia na rozstrzygnięcie w przedmiocie zmiany osoby już ustanowionego pełnomocnika oraz tego, iż „to niezaskarżalność postanowienia przesądziła o odmowie sporządzenia uzasadnienia”. Skarżąca zwróciła uwagę na to, że wraz z odpisem postanowienia z kwietnia 2016 r. otrzymała pouczenie, że rozstrzygnięcie to jest niezaskarżalne. W tej sytuacji wymaganie od niej zaskarżenia tego postanowienia jest nielogiczne. W związku z tym, orzeczeniem ostatecznym dla skarżącej, tj. orzeczeniem „przesądającym o możliwości złożenia skargi” jest postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z sierpnia 2016 r.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Zdaniem Trybunału kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a argumenty przedstawione w zażaleniu nie podważają poczynionych w nim ustaleń.

Skarżąca twierdzi, że Trybunał „winien rozpatrywać całokształt sprawy i orzekać o prawach w sprawie, nie zaś o prawach przywołanych w ostatecznym rozstrzygnięciu”. Skarżąca nie wzięła więc pod uwagę tego, że statuowana w art. 79 ust. 1 Konstytucji skarga konstytucyjna opiera się na złożonej zależności między zakwestionowanym przepisem, ostatecznym orzeczeniem wydanym na jego podstawie oraz zaistniałym naruszeniem konstytucyjnych praw skarżącego. Zależność ta powoduje, że źródłem naruszenia jest zakwestionowany przepis ustawy lub innego aktu normatywnego, ale do naruszenia wolności lub praw skarżącego dochodzi w ostatecznym orzeczeniu wydanym na jego podstawie. Orzeczenie rozstrzyga zatem o konkretnych wolnościach i prawach konstytucyjnych skarżącego.

Skarżąca dowodzi, że postanowienie, w związku z którym wniosła skargę zostało wydane nie tylko na podstawie art. 357 § 2 k.p.c., ale także na podstawie zaskarżonego przez nią art. 394 § 1 k.p.c. Skarżąca wydaje się więc nie dostrzegać tego, że wprowadzie Sąd Okręgowy w K., wydając postanowienie z sierpnia 2016 r., miał na uwadze treść art. 394 § 1 k.p.c., to jednak nie w takim zakresie, jaki kwestionuje skarżąca. Trybunał ponownie zatem zwraca uwagę na to, że orzeczeniem tym Sąd Okręgowy w K. oddalił zażalenie skarżącej na postanowienie z maja 2016 r., w którym Sąd Rejonowy w T. odmówił sporządzenia uzasadnienia swojego postanowienia z kwietnia 2016 r. Zgodnie bowiem z art. 394 § 1 pkt. 7 k.p.c. postanowienie sądu pierwszej instancji odmawiające uzasadnienia orzeczenia podlega zaskarżeniu w drodze zażalenia. Zarzut skarżącej dotyczy jednak „braku regulacji umożliwiającej zaskar-

żenie postanowienia oddalającego wniosek skarżącego o zmianę pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi konstytucyjnej w sytuacji, gdy wcześniej ustanowiony pełnomocnik z urzędu nie znalazł podstaw do wniesienia takiej skargi i działając na podstawie art. 118 § 5 k.p.c. złożył opinię prawną o braku podstaw do wniesienia takiego środka ochrony prawnej, przy równoczesnym interpretowaniu tego przepisu w taki sposób, który uznaje, że postanowienie takie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie”. Do tej kwestii nie odnosiło się postanowienie z sierpnia 2016 r. Chodziło w nim bowiem nie o odrzucenie niedopuszczalnego zażalenia, lecz tylko o rozstrzygnięcie zasadności odmowy uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego w T. z kwietnia 2016 r. Innymi słowy, nie byłoby więc możliwe czynienie skarżącej zarzutu, gdyby nie złożyła wniosku o uzasadnienie tego postanowienia, lecz od razu wniosła od tego orzeczenia zażalenie. Warto też podkreślić, że sąd rozpoznający zażalenie nie mógłby potraktować go wtedy jako przedwczesne.

W postanowieniu z 6 czerwca 2017 r. Trybunał zasadnie zatem przyjął, że zakwestionowany w skardze art. 394 § 1 k.p.c. nie był podstawą orzeczenia, z którym skarżąca wiąże naruszenie swych praw wyrażonych w art. 78 i art. 31 ust. 3 Konstytucji, a zatem prawidłowo odmówił nadania dalszego biegu skardze.

Mając powyższe na względzie Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p. TK – nie uwzględnił zażalenia.